

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 136 sz.

1938 május 21

CSÜTÖRTÖK

Francia-angol szövetség Olasz- és Németország ellen

Eden helyzete megszilárdult, sőt júniusban is ő fogja képviselni Angliát a Népszövetségben. -- Orosz-angol tengerészeti egyezmény készül. -- Lord Halifax angol főpecsétőr nem megy Berlinbe

London, május 19.

Erthető izgalommal várta a közvélemény az angol rendkívüli minisztertanácsot, a melyen egész sereg nagyfontosságú kérdést kellett elintézni. A minisztertanácsról hivatalos jelentést egyáltalán nem adtak ki sőt a miniszterek még nyilatkozni sem voltak hajlandók, úgy, hogy a lapok csak azokból a cáfolatokból tudtak meg valamit, amelyet a kormányférfiak egyes állításokra

tettek.

Az angol minisztertanács főszónoka Eden lord volt, aki beszámolt a Genfben, majd Párisban a Flandinnal és Leon Blummal folytatott tanácskozásokról. Eden kellemes meglepetésének adott kifejezést a Leon Blummal folytatott tárgyalásokról és azt a megállapítást tette, hogy a következő francia kormányvai szoros politikai együttműködés van kilátásban.

Nagyon természetes, hogy az új francia kormány, amelynek elvei szöges ellentétben állanak a Duce fascista elveivel, kisérel fog távolodni az olasz kormánytól. — Ezt használta ki Eden lord és már előre tárgyalásokat kezdett Leon Blummal, hogy az új francia kormány kössön olyan szövetséget Angliával, amely ellen bír állani az olasz imperiálizmusnak.

Erre vall Leon Blumnak a beszéde is, amelyet két nappal később az Edennel folytatott tárgyalás után a kommunisták kívánságára helyesbített.

Leon Blum ugyanis szombati beszédében kijelentette, hogy Franciaország az összes népekkel és államokkal békében és egyetértésben akar élni. Viszont a javítás szerint Franciaország csak olyan államokkal hajlandó együttműködni, amelyek a francia kormány elveihez hasonlítanak. Világosan kitűnik ebből, hogy ez Olaszország és Németország elejtését jelenti.

Leon Blum olaszellenes politikát követ

Beszámolt ezután Eden lord arról, hogy az alsóházban miképpen szándékszik válaszolni az olasz vádra, miszerint az abesszineknek az angolok dum-dum lövegeket szállítottak.

Eden lord, miként később az angol alsóházban is kijelentette, hogy Anglia soha nem szállított dum-dum golyót Abessziniának, hanem megtörtént az az eset, hogy abesszin kutatók a hatalmas vadállatok elpusztítására tompa hegyi golyót és robbanó anyagot használtak. Ezek a golyók aztán belekeveredtek a császári hadianyagraktárba és a háború idején szétszórótták őket a többi municióval együtt. Van olyan dum-dum golyó is, amelyik több mint husz éve került abesszin kézbe. Az angol kormány tehát a legerélyesebben tiltakozik és visszautasítja az olasz vádat.

A minisztertanácsban még egy igen nagyfontosságú kérdésben döntöttek. A hadügyminiszter bejelentette, hogy minden eszközzel végre kell hajtani az általános angol védkötelezettséget. Angliában tudvaleg eddig nem volt védkötelezettség. — Most, hogy olyan közel állnak a háborúhoz, az angol hadügyminiszter szükségesnek látja a védkötelezettség bevezetését és bejelentette hogy a törvényt az alsóház tiltakozása ellenére is életbe lépteti.

Abból a tényből kifolyólag, hogy Eden lord saját bevallása szerint igen kedvező benyomást szerzett Párisban és Leon Blummal való tárgyalása igen szép eredménnyel zárult, a lapok szenzációs dolgokra következhetnek. Eden lord külpolitikája meglehetősen szembenáll Olaszország külpolitikájával

és amióta Eden a külügyminiszter, azóta az angol-olasz viszony annyira elhidegült, hogy tartani lehetett a komoly szakítástól. Ettől azonban Eden lordot csak az tartotta vissza, hogy az utóbbi két évben Franciaország meglehetősen sokat közeledett Olaszország felé.

Hitler még mindig vár...

Amikor a népszövetségi tanács ülése véget ért, az angol lapok, sőt még az angol kormányhoz közelálló politikusok is annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Eden a közel jövőben le fog mondani és helyét az olaszbarát Hoare fogja átvenni. A helyzet azóta ismét megváltozott. Eden lord helyzete megszilárdult. Most már szó sincs a távozásról, sőt már biztosra is veszik, hogy a népszövetség júniusi ülésén Angliát ismét Eden fogja képviselni.

Ami pedig a megtorlásokat illeti, Anglia nem fogja kezdeményezni a megtorlások felfüggesztését, vagy szigorítását, de alkalmazkodni fog a népszövetségi tagállamok többségéhez.

London, május 19.

Londonban a jövő héten kezdődik az angol szovjet tengeri egyezmény megkötésére irányuló tárgyalás. A megbeszélések több napig fognak tartani.

Berlin, május 19.

Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Hitler csak az új francia kormány megalakulása után válaszol az angol kérdőívre. Hitler előbb ismerni akarja az új francia kormány álláspontját a

szovjet-francia szerződés kérdésében és attól teszi függővé, hogy Angliának olyan választ ad, hogy hajlandó-e a szovjettal is megneemtámadási szerződést kötni.

Berlinben nem erősítik meg azt a hírt, mintha az angol kérdőív magyarázatára az angol kormány lord Halifaxot személyesen küldené Berlinbe, hogy Hitlerrel tárgyaljon.

Brüsszel, május 19.

A francia kommunisták nagy parlamenti sikere felbuzdította a belga kommunistákat is arra, hogy résztvegyenek a választási harcokban. Ebből a célból francia kommunistá vezéreket hívtak meg a szónoklatok megtartására. A belga kormány azonban nem adta meg az engedélyt ezeknek a kommunistá vezéreknek Belgium területére való lépésre.

Időjárás

Mérsékelt délkeleti, déli szél, néhány helyen záporos és zivatar. A nappali hőmérséklet tovább emelkedik. Az éjszaki lehűlés még erős lesz.

Az autó tombola 2. száma

Megkezdtek a százaléjesek bevonását

A pénzügyigazgatóságok már nem hozzák forgalomba a hozzájuk befizetett százaléjeseket

Bucuresti, május 19.

A pénzügyigazgatóságokhoz rendelet érkezett. A pénzügyminiszteri rendelet arra utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy a hozzá befizetett százaléjeseket ne hozza többé forgalomba. Több cikkben foglalkoztunk már a hamis százaléjesek hihetetlen elszaporodásának kérdésével s megírtuk azt is, hogy a Banca Nationala és az állampénztá-

rak a jövőben a beérkezett hamis százaléjeseket azonnal megsemitik a befizető terhére. Amint látszik még ennél is gyökeresebb megoldásra van szükség s ezért elhatározták az összes százaléjesek bevonását. Erre látszik mutatni a pénzügyminiszterium fentebb ismertetett 45253-1936. számú rendelete.

Eltemették az öngyilkos oradeai kereskedőt

Nyolc nap után találták meg a holttestet -- szállítás közben eltört a hullakocsi kereke

Oradea, május 19.

Tegnap számunkban már jelentettük, hogy a vizmütelep közelében, a Crisul partján megtalálták a nyolc nap óta eltűnt Bernáth Miklós holttestét. A holttest már erősen oszlásnak indult és csak a ruha zsebében talált igazolványból állapították meg a személyazonosságot. Az első pillanatokban azt hitték, hogy a holttestet a folyó vetette ki, később azonban kiderült, hogy Bernáth Miklós holtteste a sűrű bozótban feküdt nyolc nap óta ott a parton, néhány méternyire a vidám fürdőzőktől mérgezte meg magát a szerencsétlen ember. Ruháinak zsebében mindössze nyolc lejű találtak.

A rendőri bizottság szemléje után kivitték a hullakocsit a mentőktől, hogy a holttestet a temető hullaházába szállítsa. A hullakocsi azonban olyan rozoga állapotban van, hogy

utközben eltört az egyik kereke és egy közeli kovácsműhelyben voltak kénytelenek megjavíttatni.

Igy a holttestet csak az esti órákban tudták beszállítani a Dorobantilor uti temető halottas házába.

Az ügyészség — tekintettel arra, hogy az öngyilkosság ténye nyilvánvaló — mellőzte a boncolás elrendelését és megadta a temetési engedélyt. Kedd reggel félkilenckor a legnagyobb csendben, csak a szigorúan vett hozzátartozók jelenlétében eltemették Bernáth Miklóst. A vallási szabályok értelmében pap nem beszélt a temetésen. A szertartást gyorsan lefolytatták és Bernáth Miklós oszlásnak indult holttestét leeresztették az anyaföldbe.

Az egykori kereskedőnek a mai időkre jellemző tragédiája lezárult.

Vakmerő lopás a Banca Nationala constantai irodájában

Constanta, május 19.

Vakmerő lopás történt tegnap a constantai Banca Nationala városzobájában. Folea Joan, a constantai Kereskedelmi Bank tisztviselője egy és fél millió lejű vett fel a nemzeti bank pénztárából. Miután eltávozott a kasszától, a városzobában odalépett az egyik asztalhoz és újból át számolta a pénzt. Mellette egy igen jól öltözött ur ült, aki látszólag oda sem figyelt a fiatal tisztviselőre, aki nagy buzgalommal számolta a pénzt és a megolvasott százezres csomagokat maga és az idegen férfi közé tette. Miután a pénzsámlálással végzett egyenként tette be a csomagokat az aktatáskába. Időközben azonban az idegen ur nyomtalanul eltűnt.

Ekkor vette észre a fiatal tisztviselő, hogy az egyik százezres csomag eltűnt. — Azonnal lármát csapott. Az ajtókat és kijáratokat lezárták, mindenkit a bankban találtak megmotoztak, azonban a pénz sehonnan nem került elő. Annak az idegen urnak, aki a pénz számlálásának ideje alatt

a fiatal tisztviselő mellett volt, nyoma vészett. Biztosra veszik, hogy az idegen vitte el a pénzt és egy nemzetközi betörő és tolvajbanda tagja. A nyomozás az idegen kézrekerítésére megindult.

Dr Imas M. Róza

a cluji egyetem volt tanársegéde, gyermek orvos, bel és nőgyógyász rendel Bucurestiben Str. Nicolae Filipescu 32. sz. (prin batistei). Specia is csecsemő és gyermektáplálási tanácsok. Quartz-kezelés (Telefon 2-44/76.)

2

"ERDELYI MAGYARSÁG"

oldal.

1936 május 21.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet az új autó tombolán

Május - június

Hősök Napja szigorított munkaszünet

Oradea, május 19.

A rendőrség közigazgatási ügyosztálya ma délelőtt adta ki rendelkezéseit a csütörtöki ünnepre vonatkozólag. Eszerint Csütörtök, Hősök napja szigorított munkaszünet. Üzletek nem tarthatók nyitva, az üzemek nem dolgozhatnak és piac sem lesz.

Ezenkívül csütörtökön egész nap zenei tilalom van, színházak, mozik előadást nem tarthatnak. A házak fellobogózkodók, este pedig az ablakok kivilágítandók.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a munkaszünetre való tekintettel a piaci mézárások szerdán délután négy óráig árusítanak húst.

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri, hogy kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY

oldal, hát, gerinc, szűrés szagatás és keresztcsont fájdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongillia

FAJDALOMTÖRŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

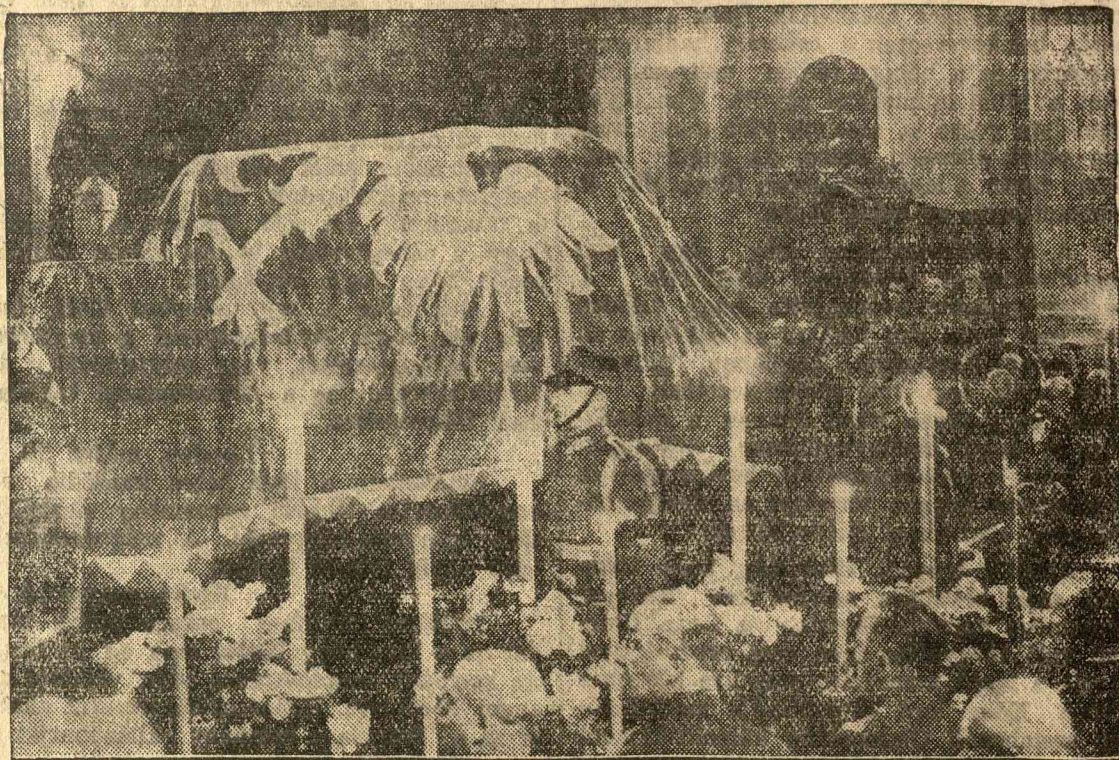
ÁRA 90 LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR és postaköltség • ODORHEIU •

A gloucesteri herceg balesete

London, május 19.

A gloucesteri herceget súlyos szerencsétlenség érte. Tegnap lovaspolót játszott. A ponny a labdától annyira megijedt, hogy két lábra ágaskodott és levetette hátáról a herceget, aki eszméletlenül esett össze.

A herceget beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy bár nem tört el csont, de olyan zúzódásai vannak, amelyekkel több napig kell ágyban maradjon.



Pilsudszky halálának évfordulója

Most volt egy éve, hogy Lengyelország nagy vezére, Pilsudszky marsall meghalt. — A marsall bebalzsamozott szívét fényes ünnepek közepette helyezték el édesanyja sírja mellett a vilnai temetőben.

Véres rózsák

— Detektívregény —

28

HARMADIK FEJEZET.

A bűnügy óriási port vert fel.

A reggeli lapok első oldala nem is foglalkozott más eseménnyel. Két és három hasábos címek hirdették az újabb és újabb feltevéseket és fejleményeket. A lapok főszerkesztői belátták, hogy sem a politikai események, sem a színház, sem a sport nem érdekli annyira az embereket, mint ez a rejtélyes gyilkosság.

Chalonnat népszerű személye is hozzájárult a kivételes érdeklődéshez. A nevét mindenki jó ismerte, utleirásai és ismeretterjesztő könyvei milliók kezében fordultak meg.

Mindenki jól ismerte érdemeit, dolgozott és küszködött, ezer veszéllyel harcolt, hogy hazájának szolgálatokat tegyen. Talán azért is gyilkolták meg, mert a kötelességét teljesítette az elhagyott vidéken a francia zászló becsületéért. Ugy tekintették, mint aki a harc mezején esett el.

A lapok magasztaló cikkeket írtak pályafutásáról és érdemeiről. A szélsőbaloldali ujságok néhány tartózkodó hangú közlemény után szintén meghajtották a zászlót a nagy tudós emléke előtt és hangoztatták, hogy mindig emberbaráti munkát végzett.

Az elárvult villa köré rendőrkordont kellett vonni a kíváncsi tömeg távoltartására.

Pascal és Zoé csak a legszükségesebb bevásárlások végett hagyták el a lakást. — Ilyenkor rendőr kísért a két vén cséledet, hogy megvédje őket a tömeg kíváncsiságától és toakodásától.

A szomszéd villák ablakai mindig tömve voltak emberekkel. Házmesterek berbeadtak ablakokat azzal, hogy jól belehet látni a Chalonnat villába. A szenzáció fanatikusai nagyszerű trükköket találtak ki, hogy a gyilkosság falai közé bejuthassanak. Az utóbbi esztendő rendőri krónikájában nem volt ehhez fogható érdekes bűnügy.

Detektívek százai folytatták a nyomozást. Semmi eredmény. A falakat, a mennyezetet, a padlót, centiméterenként vizsgálták meg, sehol egy nyílás, egy rés, amelyen a fegyvereskéz benyulhatott volna. Az ablak padlónyei, a gondosan lezárt nehéz ajtó még megfelfejthetlenebbé tette a rejtélyt. A falakon semmi gyanús nyom.

Egyszerűen lehetetlenség volt a külvilágból behatolni a zárt helyiségbe.

A két bálvány egyszerű tömör fából készült, kezdetleges kézzel faragták: bennük, mögöttük nem lehetett elrejtőzni.

Az a feltevés is megdőlt, hogy a gyilkos egy butordarab mögé rejtőzött és reggel a gyilkosság felfedezése után a tömegben meglógott. A két kerékpáros rendőr és a szemtanúk újabb kihallgatása meggyőzte a vizsgálat vezetőit arról, hogy ezt a feltevést végleg el kell ejteni.

Sokat foglalkoztatta a közvéleményt a véres rózsák misztikuma. Az állami közegészségügyi hivatal megvizsgálta a rózsákhoz tapadt vért. A tudósban, mint általában mindenki, aki sokáig élt Afrikában, ott bujkáltak a mocsárláz kórokozói, néhány nappal a gyilkosság előtt láza is volt, s vére a tipikus mocsárláz képet mutatott. Kétségtelen volt, hogy az áldozat vérével öntözték a vörös rózsákat.

A telefonközpont egyik kisasszonya feltétlen bizonyossággal emlékezett, hogy a 39—27-es szám éjjel három órakor kapcsolást kért. Jól ismerte a tudós hangját és nem tévedett az időben sem, mert Chalonnat megkérdezte a központtól, hogy hány óra. Megmondták az időt. "Igazán? Nincs több, mint 3 óra?" — kérdezte a tudós. — Ebből arra kellett következtetni, hogy hosszának és nyomasztónak találja az éjszakát és alig várja a megváltó hajnalt.

Foszforos puliszkával akartak megmérgezni egy házaspárt

Kutyájuk megdőglött a mérgezett ételtől

Satumare, május 19.

Néhány nappal ezelőtt Buzgan György né megjelent a rendőrségen és a kezében lévő nagy tál puliszkát letette a szolgálatos rendőrkapitány asztalára ezzel a kijelentéssel:

— Meg akart mérgezni a gazdám!

A rendőrkapitány eleinte mosolygott a dolgon, hiszen mesterségénél fogva hozzászokhatott a hajba került emberek superlatívusaihoz. Aztán a vegyvizsgáló állomáson elemezték a tál puliszkát. Kiderült, hogy jókora mennyiségű foszfort tartalmaz, amely azonban nem elegendő egy ember elpusztításához.

Buzgan Györgyné ekkor jegyzőkönyvbe mondotta, hogy férjével együtt a Mara-

mures-utca 5. számú házban házmesterek. A házigazdával, különösen ennek fiával rossz viszonyban élnek. Véleményük szerint a foszfor — gyufafej — úgy került a puliszkába, hogy valaki betette a vizeskannába, amely a konyhaajtó mellett áll éjjelnappal. Ezzel a vízzel főzött Buzgánné puliszkát.

Az ura evett először a gyufafejes puliszkából és azonnal érezte, hogy valami idegen anyag van benne. Adtak belőle a kutyának, amely nagy kinok között elpusztult. Ezután fordultak a rendőrséghez.

A bűnügyi osztály főnöke nyomban megkezdte a kihallgatásokat. A nyomozás tovább folyik.

SPORT

Belföldi futballeredmények

B. ligában:

Timisoara: Jiul — Tac 2:1 (0:0).

Carei: Victoria — Kac 3:1 (1:0).

Sibiu: Soimi — Nse 2:0 (1:0).

Braila: Franco Romana — Sporting 5:1.

B. liga bajnokok országos bajsoksága.

Baia Mare: Phönix — IAR 1:0 (0:0).

Az egyetlen gólt Szerémi III lőtte.

Kerületi bajnokok selejtező mérkőzése.

Arad: Minerul — Olimpia 0:0.

Timisoara: Electrica — LMTE 3:1 (0:1).

Satumare: Bar Kochba — NSC 1:0 (0:0).

Turda: Sodronyipar — Chermica 0:0.

Bajnoki mérkőzések:

Arad: Tricolor — Hakoah 3:1 (2:1).

Unirea — Soimi 4:2 (2:1). Transylvania —

Egyetértés 3:3 (3:2). Slavia — Lyra 3:1

(1:1). Sparta — Fortuna 1:0 (0:0). Crisana —

Concordia 2:0 (1:0). Victoria —

Vulturii 3:2 (3:0).

Timisoara: Galvani — Vénus 6:1 (3:0).

Unirea — Swabt 1:1 (1:1). Kadima —

Fortuna 1:1 (1:1). Törekvés — Patria 3:3

(3:0). Hajduk — SzMTC 3:1 (2:0).

Cluj: KAC — Unirea 0:0.

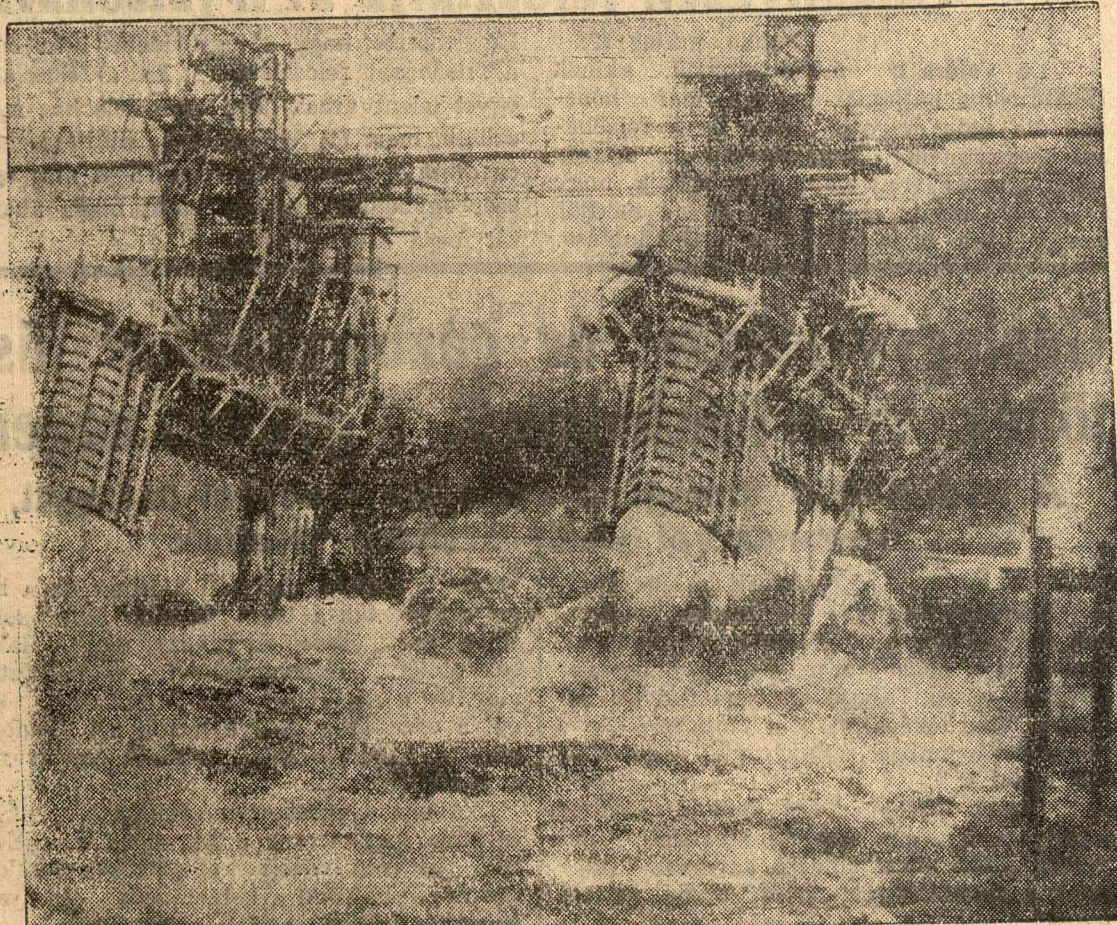
Barátságos mérkőzések.

Bucuresti: Universitatea, Romania vegyes — CFR 3:3 (2:1).

Timisoara: Ripensia — Fratelia 8:2

(5:1). Banatul — Kinizsi 5:2 (1:2).

Lugoj: Vulturi vegyes — Jiul 9:2 (2:1).



Óriási gát az árvizek ellen

Az amerikai Bounegville tartományban épül ez az óriási gát a Missouri áradásainak megakadályozására.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

4 oldal. 1936 május 21.

Orosz műszaki tiszték kikémlelték egy angol fegyvergyár titkait

Diplomáciai bonyodalom Anglia és a szovjet közt a kémkedés miatt

London, május 19.
A "Manchester Guardian" értesülése szerint a lancasteri fegyvergyárban tegnap rendőrök jelentek meg és három munkást letartóztattak. A munkások személyi adatainak átvizsgálásakor kiderült, hogy hamis utlevéllel tartózkodnak az országban, mindhárman orosz állampolgárok, — még pedig műszaki tiszték. A szovjettiszték bevallották, hogy azért jöttek Angliába és azért vállaltak egyszerű munkásként foglalkozást a fegyvergyárban, hogy bizonyos

fegyvergyártási titkokat tudjanak meg. — Bevallották azt is, hogy feladatukat nagyjában már elvégezték, mert több automatikus gépfegyvermodellt és ismétlőfegyvert lerajzoltak és elküldték Moszkvába. Csak azért maradtak még vissza, hogy annak a különleges gépfegyvernek a részlettervét is megszerezzék, amelyet repülőgépre szerelnek fel. A kémkedési ügynek diplomáciai következményei lesznek. Az angol kormány ugyanis jegyzéket küld Moszkvába és tiltakozik az ipari kémkedés ellen.

Itt a tavasz! Tönkretett arcbőrét rendbe hozza a FLOREAL krém!

Krémek közül használjon **FLOREAL** krémet, melynek használata 2 héten belül biztos eredményt nyújt. **FLOREAL I.** számú krém nappalra Floreal puder alá az arc finomítására, üdítésére, bársonysímává és a barázdák eltüntetésére, **FLOREAL II.** számú krém esteli használatra: szeplő, pattanás, majfoltok, mittesserek teljes és tökéletes eltüntetésére, ára tégyenként **40 lei.** Főlerakat:

PAP DROGUERIA Oradea, Bdul Regele Ferdinand No. 9.

Két és fél évre ítelt egy kommunistát a satu-marci törvényszék

Satumare, május 19.
A büntetőtörvényszék dr Marcus-Toma tanácsa tegnap reggel nagyszámu érdeklődő jelenlétében hirdette ki az ítéletet Mózes Dezső kommunista ügyében.

A bíróság ítéletében a Marzescu-Mironescu rendtörvény alapján bűnösnek mondotta ki Mózes Dezsőt és ezért két és fél évi fogházra, valamint 5000 lej pénzbüntetésre ítélte.

tésre ítélte.

Dr Nagy Ioan királyi ügyész súlyosbításért, az elítélt Mózes és védője felmentésért feleltek.

Dr Slezák József védő óvadék ellenében Mózes szabadlábra helyezését kérte, amit azonban a bíróság elutasított és így Mózes letartóztatásban várja meg a táblai ítéletet.

Diktátor akar lenni az ir miniszterelnök

Önkényesen feloszlatja az ir felsőházat

Dublin, május 19.
De Valéra ir miniszterelnök, akinek diktatorikus hajlamai vannak, már hónapok óta azon dolgozik, hogy az ir felsőházat megszüntesse. Természetesen ez először nagy ellentállásra talált. Ugy látszik, hogy De Valera mégis csak megtalálta a módját annak, hogy az ir felsőházat megszüntesse.

Bejelentette, hogy a legrövidebb időn belül a felsőházat feloszlatja. Ez a feloszlatás egyet jelent azzal, hogy az ir felsőház megszűnik, mert De Valera amig miniszterelnök és diktátor lesz, addig nem fogja még egyszer egybehívni, hanem saját maga akarát fogja érvényesíteni.

Gépfegyvertűzzel és gázbombákkal füstölték ki rejtekhelyéről a gyilkos néget

A feldühödött tömeg szitává lőtte a néget és hugát, holttesteiket pedig a tűzbe vetették

Newyork, május 19.
Detektiv regénybe illő hajszát indítottak a rendőrök és a lakosság Virginia államában egy néger után, aki gyilkosságot követett el. Az amerikaiak nem tudnak nagyobb büntetést elképzelni sem, mintha egy néger fehér embert gyilkol meg, vagy fehér nőt rabol el.

Ezért történt, hogy amikor Gordons közsgében a néger megölte a serifet, aki valami lopás miatt üldözte, az egész környék a csendőrséggel együtt utána vetette magát.

A néget végül is bekerítették, úgy, hogy az riadtan menekült hugával egy kalibába és nem volt hajlandó megadni magát. A rendőrök erre gépfegyver tűz alá

vették a kalibát, azonban a néger és a huga viszonzták a tüzet és több fehér sebesülten esett össze. Ez fokozta még a lakosok dühét. Gázbombákkal próbálkoztak meg, de a néger úgy sem jelentkezett. Végül a csendőrök felgyújtották a kalibát, mire a néger és huga előjöttek revolverrel a kezükben.

Abban a pillanatban, amikor a néger és huga megjelentek a ház előtt, a jelenlévő emberek revolverrel sortüzet adtak a két négerre. Mind a ketten száz és száz golyótól találva, holtan estek össze.

A feldühödött tömegnek azonban még ez sem volt elegendő, hanem a két golyótól szitává lőtt holttestet beledobták a lángokba és körültáncolták az égő kunyhót.

Eredeti közlemény:

8 év után gyógyultam ki gyomor- és bélbajomból. Azt hittem, hogy belegségem gyógyíthatatlan és ma..

egészséges vagyok, majd így folytatja: „vagy tag belemmel szenvedtem, gyomorbaj, almatlanság és emésztési nehézségek kínoztak. Először azt hittem, hogy betegségem gyógyíthatatlan, elkeseredetten gondoltam arra, hogy az ünnepek itt vannak és én otthon bezárva 10 napig kell feküdnöm az ágyban. Végre elhatároztam, hogy megveszem a csodálatos Gastro D. gyógyszert. — Ennek köszönhetem, hogy ma teljesen meggyógyultam, annak dacára, hogy máig csak egy üveggel használtam el. 8 évi betegség után nem bírom elhinni, hogy ugyanaz vagyok, aki ezt a hosszú betegséget átszenvedte. Hálás vagyok, hogy az újság révén tudatták velem a Gastro D. létezését, mert máskülönben nem tudtam volna ezen csoda szer létezéséről. Tiszta szívemből köszönöm a Császár gyógyszertárnak (Bucuresti, Calea Victoriei 124.)

Pop D.-né,

Bucuresti, Str. Bogdanescu 33.

A Gastro D.-t vidékre Lei 130 utánvéttel küldik.

Figyelje az itt megjelenő további közleményeket!

Elvállalok

mindeneemű **tömeggelkek** gyártását és mechanikai munkákat, esetleg társasban is

VARGA mechanikai vállalat
Str. Alexandri 13.

Rádió műsor

SZERDA

Bucuresti: 6.30 Hírek. Torna. Lemezek. 13 Lemezek. 13.25 Sport. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. Lemezek. 21.30 Beethoven: Kreutzer-szonáta. 22.05 Kozen Margit énekel. 22.45 Kis rádiózenekar. 23.55 Hírek. 24 Zene a tisztikaszinóból.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13 Déli harangzó Időjárásjelentés. 13.05 A rádió szalonzenekara. 14.30 Cigányzene. 18 A Vasutas Ének és Zenetársaság férfikara. 19.15 Hegedű-zongora. — 20.20 Hanglemezek. 21.10 A berlini filharmonikusok hangversenye. 23.10 Időjárásjelentés. Majd: a 24 tagú kis cigánygyerek zenekar. Utána: Cigányzene. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 6.30 Torna. Hírek. Könnyű zene. 13 Lemezek. 13.40 Lemezek. 14.15 Hírek, lemezek. 17 Gyermekóra. 18. Felolvasás 18.15 Stefanescu zenekar 20.10 Dalok 20.55 Csak Radio Romania: Hangversenyismertetés. 21.15 Szimfonikus hangverseny. 22 Bucuresti tánczenét ad. 22.30 Csak Bucuresti: Lemezek. 23 A két állomás együtt: Lemezek. 23.55 Hírek.

Budapest: 10.15 Hírek. 10.40 Közvetítés Mária-Remetéről. Beszélő Koudela Géza dr 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a máriaremetei kegytemplomból. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjából alakult zenekar. 15 Hanglemezek. — 16.40 A rádió szalonzenekara. 18 Gazdasági előadás. 18.30 Cigányzene. 19.50 Vonósnyegyes. 20.30 Szimfoniakóda a Studióban: A tékozló. 22.50 Hírek. 23.10 Szalonzene. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

3 oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 21.

Schacht élesen támadta a nemzeti szocializmust

Berlin, május 19.
Hosszu hetek után Schacht a német bank kormányzója vasárnap ismét a nagy nyilvánosság elé lépett és beszédet mondott. Annak ellenére, hogy Schacht a nemzeti szocialista párttal nem jó viszonyban van,

a bankkormányzó most is sietett támadni a jelenlegi korrupt rendszert. Kijelentette, hogy az államügyek vezetésében azért van hiány, mert a köztisztviselők kinevezésénél nem a tudást nézik, hanem a párti érdeket.

Egyre fenyegetőbbé válik a spanyol kommunista sztrájk

Madrid, május 19.
A spanyolországi zavargások nyomán Zamorában a marxista szakmunkások kihirdették az általános sztrájkot. A sztrájkhoz valamennyi munkás csatlakozott, úgy, hogy Zamirában és a tartományban, márholnapra minden munka, még a közlekedés

is leállt. A helyzet elég súlyosnak látszik. Macorosában huszezer bányamunkás állította le a munkát. Ennek a sztrájknak az az oka, hogy a bányatulajdonosok vonatkoztak teljesíteni a kommunista munkásság azon óhaját, hogy a nem kommunista és szocialista munkásokat bocsássák el.

A törvényszék telmentő ítélete után

Elítélte a tábla a bixadi verekedés hőseit

Oradea, május 19.
Az oradeai ítélőtábla Radu-Ionescu-Carpiniseanu tanácsa előtt játszódtott le tegnap utolsó előtti akkordja a Bixad községbeli véres táncmulatságnak. A táncmulatságon ugyanis, ami még tavaly ősszel zajlott le, mint az hasonló esetekben igen gyakori, verekedésre került a sor a legények között. A verekedés közben természetesen a bicska is előkerült s így történt meg az, hogy Teodor Marcus nevű legény véresen maradt a táncterem padlóján s még 2 hétig nyomta a mulatság után is

az ágyát. Ahogy felépült, feljelentést tett Toader Borludan és Ioan Chereches nevű legények ellen, akik megkéselték. A satumarei törvényszék tárgyalta első ízben az ügyet és megállapítva, hogy a legények önvédelemből használták késüket, felmentő ítéletet hozott. A panaszos és az ügyész megfélebbítették az ítéletet s a per így a tábla elé került. A tábla megállapította a két vádlott vétkességét és fejenként tizenöt napi fogházra ítélte a legényeket. A vádlottak felelősek, úgy, hogy véglegesen a Semmitőszék dönt majd ügyükben.

Habsburg-puccs készült Ausztriában?

Bucurestii lapok feltűnő hangu cikkei az osztrák belpolitikai eseményekről

Bucuresti, május 19.
A Bucurestiben megjelenő Tempo és Capitala című lapok tegnapi számai első oldalukon nagy feltűnést keltő híradást közölnek, amelyeket azonban kellő fenntartással kell fogadni. A két említett lap bécsi levelezői ugyanis az osztrák helyzettel foglalkoznak és azt írják, hogy az angol és francia politikai köröknek rendkívüli mértékben aggasztja Ausztria helyzete, mert megvannak győződve arról, hogy Schuschnigg kancellár nem sokáig tarthatja magát a belső elégedetlenség és a külső izgatások keresztültűzésében.

Mint ismeretes, Starhemberg herceg szombat óta Rómában tartózkodik, ahol az olasz — osztrák meccsen vett részt, de nagy feltűnést keltett, hogy a vasárnapi nap folyamán két és fél óráig kihallgatáson volt a Ducenél.

Ezenkívül — írja a két bucurestii lap, — Bécsben erősen tartja magát a hír, hogy az osztrák fővárosban puccskísérletet lepleztek le, amelynek célja, Ottó főhercegnek az osztrák trónra való ültetése lett volna. A puccskísérletről állítólag maga Ottó is tudott és a szélsőséges osztrák legitimisták az ő beleegyezésével akarták végrehajtani az államcsínyt, amelyet azonban idejében lepleztek. A terv szerint Ottó még május folyamán Svájcba érkezett volna belga utlevéllel, ahonnan repülőgépen érkezett volna osztrák földre Gráz mellett, ahol a legitimisták fogadták volna. Innen egy önkéntes ezred élén vonult volna be a fővárosba, míg a Habsburg-hű tartalékos tisztek lefegyverezték volna az összes köztársaságiakat.

A Tempo szerint ezt a fantasztikus tervet több budapesti lap is megírta.

Halálra égett egy asszony Bucurestiben

Bucuresti, május 19.
Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt Bucurestiben a Moruzi Alexandru utca 41-es számú házában, Mendly Weilberg asszony egy kalapot akart kitisztítani benzinnel. A szobában sötét volt és az asszony, hogy jobban lásson, odament az égő benzinkályhához és úgy takarította a kalapot. Abban a pillanatban, amint a kályhához közeledett a kalapra hullott benzincseppek felrobbantak és a következő pillanatban az asszony ruhája lángokban állott.

Segítség kiáltására a szomszéd lakók rohantak be a lakásba és sikerült eloltani a keletkezett tüzet. Az asszony azonban olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életveszélyes állapotban szállították kórházba.

A reuma miatt teljesen meggörnyedt

De Kruschen "meghosszabbította" életét.

Ez a hölgy rendkívül sokat szenvedett idegzsába miatt. Voltak napok, amikor nem tudott járni. Olyan rettenetes fájdalmak voltak, hogy órák hosszat sirt. Egy szép napon elkezdett Kruschen sőt szedni s rövid idő múlva új embernek érezte magát. Ha idegzsábjában szenved, olvassa el alanti levelet:

"Rendkívül sokat szenvedtem idegzsába miatt. Voltak napok, amikor nem tudtam járni. A fájdalmak olyan nagyok voltak, hogy órák hosszat sirtam. Ugy éreztem, hogy testem tele van sebekkel, rettenetes volt. Egy szép napon elkezdtem Kruschen sőt szedni és e sóknak hála, állapom igen nagymértékben megjavult. Most minden reggel egy adag Kruschen sőt szedek. Mintha újjászülettem volna, úgy érzem magam, mintha egészen más ember lennék" K. J. P.

Idegzsába és köszvény komoly tünetek, éppen úgy, mint a reuma, zsába és csusz. A testbe jutott mérgező anyagok jelenlétét mutatják, amely mérgek a vérbe jutottak. Kruschen hat só keveréke, amelyeknek az a tulajdonságuk, hogy szabályozzák a belső szervek működését, miáltal megtisztítják a szervezetet, felfrissítik a vért. Egészséges, megtisztított vér fog eláramlani minden porcikájában, amely új életet ad. Akkor azután idegzsába, csusz és egyéb hasonló betegség szinte varázsszóra el fog tűnni.

A Kruschen só az ország minden gyógyszertárában és drogériájában kapható. — Nagy üveg 95 lej, kis üveg 60 lej.

Husz napi fogház rágalalmazásért

Oradea, május 19.
Az oradeai járásbírószágon Ivanici járásbíró és Botia jegyző előtt érdekes per került tárgyalásra: Balog Jolán 16 éves salardi leány perelte be Kerekes Sándor ugyancsak salardi földmives feleségét, mert az több ízben megrágalmazta őt a falubeliek és jóvendőbelije előtt, hogy 2000 lejt lopott tőle. A tárgyaláson sok tanút idéztek be Salard községből, akiknek vallomásai kiderült, hogy Kerekes Sándorné hírel teljesen alaptalanok és ezért husz napi fogházra s ezer lej kártérítésre ítélte a bíróság Kerekes Sándornét, valamint kötelezte a perköltségek megfizetésére. Az ítéletet az elítélt megfélebbítette.

Mindenki váltsa be a lejárt tombola szelvényeit, hogy résztvehessen a húzásokon

Kirándulók,



turisták!

Ezzel legyen tele a hátizsák!

1/4 kgr, 1/2 kgr.-os kis bödönben. Csak keresztszallaggal ellátott a valódi, Kapható minden csemegé-üzletben,

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSAG" 1936 május 21.

Hadiözvegy, aki nem volt törvényes felesége férjének

Felmentette a tábla az okirathamisítással vádolt asszonyt

Nem mindennapi szerelmi történet utolsó akkordja hangzott el tegnap az ítélő tábla előtt. A történet még jóval a háboru előtt kezdődött Salaj megye egyik községében, Mirsid-en, ahol Burian János földműves örök hűséget esküdött az oltár előtt szíve választottjának.

A fiatal pár kálváriája éppen ezzel a házassággal kezdődött el. A férj rokonai nem nézték jószemmel Burian János házasságát, mert szerették volna ha a legény egy másik, gazdagabb leányt vesz el. Természetesen nemtetszésüknek szavakban is kifejezést adtak és minden eszközzel azon voltak, hogy elidegenítsék a fiatal férjet feleségétől. Hogy tervüket végrehajtsák, nem riadtak vissza a kitagadással való fenyegetéstől sem. Ez azután végül is nagynehezen megtörte Burianné és beleegyezett abba, hogy a debreceni törvényszékhez keresetet adjon be, amelyben a házasság felbontását kérte. A fiatal asszony nem akart férjének nehézségeket okozni, beleegyezett a válasba és a debreceni törvényszék mindkettőjük hibájából fel is bontotta a házasságot.

A válás ugyan megnyugvást hozott Buriannak a család részéről, de nemsokára belátta, hogy így még sokkal nehezebb az élet és a rokonok újabb áskálódásai dacára, újból összeköltözött elvált feleségével és a legboldogabb családi életet élte vele, noha a törvény által el voltak választva egymástól. Ezt a boldog családi harmóniát nem szakította meg 1914-ig semmi. De a háboruban Burian is megkapta a behívócédlát és kivitték a frontra. Hetenként írta Burian haza a sóvárgó szerelmes leveleket feleségének, akitől a törvény "kölsönös engesztelhetetlen gyűlölet" miatt elválasztotta.

Egy évig jöttek a frontról a tábori lapok, egyszer azonban nem jött többé levél. Nemsokára pedig megjött a hivatalos értesítés, hogy Burian János elesett a fronton.

Az események gyorsan perogtek. A háboru zaklatott évei után következett az im-

periümváltozás. Burian Jánosné pedig, mikor a román állam vállalta, hogy a hadiözvegyeknek nyugdíjat ad, szintén jelentkezett a falusi jegyzőnél, hogy vegyék fel a hadiözvegyek közé. A jegyző megállapította, hogy Burian Jánosné el van válválva a férjétől, hiába tudta az egész falu, hogy szerették egymást, hogy valóban férje volt és hogy kikísérte az állomásra, amikor elindult és hogy hetenként írt neki és csomagot küldött, a papir szerint el voltak választva és ... a jegyző elutasította az asszonyt a kérésével.

Burianné azonban nem hagyta magát. Felment az akkori alispánhoz és előadta a baját. Az alispán meghatódott és utasította a jegyzőt, hogy állítsa ki hivatalból Burian Jánosné okmányait. Ennek az alapjár az asszony meg is kapta hadiözvegyi nyugdíját egészen tavaly júniusig, amikor is feljelentés érkezett a pénzügyigazgatósághoz, hogy ismét a hadiözvegyi nyugdíj felvételére. Sőt még okirathamisításért is felelősségre vonták és bíróság elé állították.

A zalauai törvényszék előtt rengeteg tanu vonult fel a faluból, akik mind azt bizonyították, hogy a válás dacára a legnagyobb egyetértésben éltek Burianné. A tanuvallomások alapján a törvényszék felmentette az özvegyet, nem látván bebizonyítva az okirathamisítás tényét, mivel azt nem az asszony követte el, hanem a jegyző, aki az alispán utasítására felvette őt is a hadiözvegyek sorába.

Az ügyész azonban megfélebbelte az ítélőt és így a tábla elé került a per. A tábla tegnap tárgyalta az ügyet és elutasította az ügyész felelősségét és második fórumon is felmentették Burian Jánosnét az okirathamisítás vádjáról.

A faluban most érdeklődéssel várják, milyen álláspontra helyezkedik majd a pénzügyminisztérium és fog-e fizetni Burian Jánosnénak szerény kis nyugdíját a harctéren elesett hites ura után, akitől el kellett válni rokon bosszu miatt, de akitnek mégis hűséges élettársa volt.

— Munkásgyűlések. A Vilson uccai munkásokban e héten a következő munkásgyűlések lesznek: Konfekciós és magyarszabómunkások május 19-én este 8 óra kor. Sütőmunkások május 21 délelőtt 10. Kéményseprők szombat este 7 órakor. Bőr munkások Szombat este 7-kor. Összválasztmányi gyűlés szerda este 8-kor. Betegsegélyzői törvény ismertetése péntek este 8 órakor. Előadó dr. Suroiu Ioan főorvos. — a festő és mázó munkások kedden riúrsa A Tache Jonescu-uccai munkásokban az építőipari segédmunkások szerda délután 6 órakor, a kőműves munkások péntek délután 6 órakor, a vas és fémmunkások péntek este 8 órakor tartanak gyűlést.

Mozgósínházak műsora

Apolló: A vágy.

Fórum: Gyilkosság a fedélzetén.

Omnia: Eszményi férj.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink használják fel a hirdetési tombola szelvényeket!

POSTA

Róna fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény! 6 drb, művészlap, ugyanaz, ami a kirakataimban látható, csak 80 lei

"Szerény félárva" és "Előnyös házasság" jelígre levél van.

Lehetőleg állami alkalmazottnak küldöm üzenetemet. Kelengyém, butorom, megtakarított pénzem van. Középmagas barna 17 éves leány vagyok. 24-28 éves férfitől várok válaszlevelet. Jelígem: "Páros élet a legszebb a világon". 4920

ÁLLÁS

Önálló főzőnőt keresek éves bizonyítvánnyal eisejére vagy azonnalra. Strada Grivitei 32. 4923

Perfekt szakácsnő elsőrangú pensio részére csakis jó bizonyítványokkal felvétetik. Kun, Str. Pavel 12. 4919

Munkáslányok kik dobozt borítani tudnak, felvétetnek. Str. Gen. Negulescu 30. (volt Parcului.) 4926

VÉTEL-ELADÁS

Sürgősen eladó egy hold szőlőföld gyümölcsössel, lakással, istállóval, Tüdőszanatóriumhoz 15 perc. Calea Visimlor 1 Gábris. 4921

Goblein szalongszalon gyönyörű kivitelben olcsón eladó. Cim: Rosenfeld képeretező, Str. Avram Jancu 10.

Nagyon jó karban levő kétfő ajtó járszék, hentes — mészárosoknak is való, eladó. Str. Franceză 12.

Egy ház nagy kerttel eladó. Str. Di Ioan Ciordas 37. 4908

Egy kétszobás konyha speizből álló magánház eladó. Komendáns réten Str. Tulului 24. 4918

Kerti növények, pálmák, olcsón eladók Cim a kiadóban. 4842

Teljesen jókarban női ruhák és cipők eladók. Cim a kiadóban 4939

KÜLÖNFÉLE

Dragos-Vodán, a Csehországba utazóknak az Adler vendéglő a legkellemesebb.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA

Telefon: 380.

6. oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 21.

SPORT

Csütörtökön a debreceni Bocskay a Cao-Crisana kombinált ellen játszik

Alig két hete, hogy Románia és Magyarország között létrejött a sportbéke és a helybeli sportegyesületek vezetői nyomban igyekeztek Oradea részére megfelelő magyar futball-csapatról gondoskodni. Sikertült is megegyezni a kitűnő debreceni együtessel, a Bocskai csapatával, amely Oradeán a Crisana-CAO kombinált ellen fog szerepelni csütörtökön, hősök napján. A tavaszi szezonban nem volt még olyan érdeklődés futballmérkőzés iránt, mint aminő a Bocskai mostani vendégszereplését megelőzi. A Bocskai a legerősebb összeállításban jön Oradeára: Varga, Vágó, Jencsó, Palotás, Boros, Békési, Markos, Berecz, Teleki, Takács, Hajdu. Ebből az összeállításból látható, hogy vasárnap a Hungária ellen mérkőzött csapatával áll ki a Bocskai, amelyben több magyar válogatott játékos is szerepel: Vágó a magyarok bal-beckje, Palotás jobb fedezet, Teleki, a szenzációs center játékos és a sokszoros magyar válo-

gatott jobb-szélső Markos. A Bocskai vasárnapi vereségéről a budapesti lapok is elismerik, hogy érdemtelen volt és csak egy 11-essel győzte le őket a Hungária, amellyel olyan szemkápráztató játékot produkáltak a debreceni piros-sárgák, amelyet már régóta nem látott a közönségük. A Crisana-CAO kombinált kedd délután közös edzést tartott, amelyen kijelölték a Bocskai ellen szereplő kombináltat.

Marghitai Victoria-Valea lui Mihai-i Juventus 1:0 (1:0)

A Valea lui Mihai-i Juventus vasárnap Marghitán a Juventus csapata ellen mérkőzött. Eredmény 1:0 a marghitai csapat javára. A Valea lui Mihai-i csapat az első félidőben szél ellen játszott és ezért kapta a gólt. Vasárnap 24-én a Juventus Săcuenin mérkőzik a Sac jóképességű csapatával.